

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Oslo, 16.03.2011

Vår ref: Christine Molland Karlsen/ 11-3230

Høring NOU 2010:10, tilpassing til eit klima i endring

Vi viser til brev av 16. desember 2010 hvor Miljøverndepartementet sender på høring NOU 2010:10 *Tilpassing til eit klima i endring*.

HSH er hovedorganisasjonen for handel og tjenester i Norge og organiserer virksomheter innen varehandel, kunnskap, teknologi, reiseliv, service, helse, utdanning, kultur og frivillighet. HSH organiserer om lag 15 000 medlemsvirksomheter, med nesten 200 000 ansatte og utredningen er relevant for mange av disse.

HSH sine hovedsynspunkter til utredningen er konsentrert om transport og reiseliv og kan oppsummeres slik:

- Det er viktig med bevilgninger i kommende statsbudsjett som sikrer utbedring av vedlikeholdsetterslepet innenfor transportsektoren for å gjøre Norge mer robust mot kommende klimaendringer.
- Det er viktig med økt fokus på varslings- og beredskapsrutiner fordi klimaendringer fører til økt risiko for naturkatastrofer er. Dette må også gjelde for turister.
- Naturlandskap som gror igjen er en trussel mot norsk reiseliv og det må lages en prioritert liste over områder hvor strakstiltak må settes inn.
- Utvikling av retningslinjer for turistvirksomhet i arktiske områder, må basere seg på en bærekraftig tilnærming.

Generelle kommentarer

HSH ser nødvendigheten av at samfunnets sårbarhet og behov for tilpasning som følge av klimaendringer utredes. Likeledes er det behov for at utbedrende og forebyggende tiltak settes inn for å sikre at infrastruktur opprettholdes med endringer i naturmiljø og værforhold. Når dette er sagt, vil vi også påpeke nødvendigheten av å begrense omfanget av klimaendringene ved å redusere utslippet av klimagasser.

Infrastruktur og bygninger

HSH er bekymret for sammenbrudd i ulike typer infrastruktur som følge av klimaendringer, særlig i form av mer ekstremvær. HSH deler utvalgets syn om at sårbarheten i transportsektoren henger nøye sammen med samfunnets totale sårbarhet. HSH er også enig i den overordnede beskrivelsen om at klimaendringene forsterker mange av de utfordringene landtransporten har i dag.

Utredningen peker på vedlikeholdsetterslepet på infrastrukturen knyttet til både vei-, bane-, og sjøtransport samt bygningsmasse som øker behovet for utbedringer og høyner kostnadene. Slik HSH ser det er det de store etterslepe i vedlikeholdet, samt betydelige kostnadsøkninger på vedlikeholdssiden kombinert med treg gjennomføringsevne, som er de desidert største utfordringene.

Det er derfor helt avgjørende at det settes fart på utbedringsarbeidet og at dette også gjenspeiles i kommende statsbudsjett. HSH er også av den oppfatning at de store utfordringene man står overfor innenfor transportsektoren underslås i utredningen. Det er i så måte symptomatisk at det trekkes fram mulige innsparinger på 150 millioner kroner per år i andre halvdel av hundreåret all den tid de tyngste kvalitative argumentene peker i motsatt retning.

HSH skulle ønsket at utvalget hadde foreslått mer konkrete tiltak og virkemidler for utbedring av vedlikeholdsetterslepet i transportsektoren for å gjøre oss i stand til å møte de kommende utfordringer som skyldes endringer i klimaet. Det viktigste som kan gjøres er å sette av nok penger til å utbedre bestående infrastruktur hvor det allerede i dag er mangler. Samtidig må det også gis et økonomisk løft for å bygge ut mer kollektive løsninger for å flytte deler av transporten over fra for eksempel vei til bane, noe som igjen vil redusere belastningen på veinettet.

Reiseliv

Som nevnt i utredningen er reiseliv blant de raskest voksende næringene både i Norge og internasjonalt. I Norge er naturbasert reiseliv fundamentet for store deler av bransjen. HSH er opptatt av at det norske reiselivsproduktet må fremstå som troverdig i forhold til bærekraft og natur gjennom hele verdikjeden. Det bør derfor stilles krav til bedrifter som benytter fellesgoder som natur i markedsføringen, om å ha gjennomført miljøsertifisering eller tilsvarende tiltak. Reiseliv er nært knyttet til persontransport. Tiltak som går ut på å begrense klimagassutslipp fra transport, for eksempel gjennom økte avgifter, vil igjen kunne påvirke ulike markeder innenfor reiseliv. Det bør derfor tas initiativ til å utrede disse konsekvensene.

Klimaendringer vil føre til økt risiko for ras, flom etc. Det er derfor viktig med økt fokus på varslings- og beredskapsrutiner. Lokalbefolkning og reiselivsnæring har i prinsippet de samme behov, men sesongturisme fører til at det enkelte steder er langt flere folk som kan bli rammet. Det må det tas høyde for i planene. Teknologiske framskritt gjør det mulig å varsle på det nærmeste alle som befinner seg innenfor et gitt geografisk område.

Natur- og kulturlandskap som gror igjen, er et økende problem som er forårsaket av flere faktorer; deriblant klimaendringer og endret bruk. Dette vil over tid få en betydelig negativ påvirkning på Norge som turistdestinasjon når det er det unike natur- og

kulturlandskapet som i stor grad er selve reiselivsproduktet. HSH ber derfor om at det settes i gang tiltak for å motvirke at det i økende grad gror igjen. Dette er et så omfattende problem at det må lages en prioritert liste over områder med akutte behov. Tiltak må settes i verk i samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner, Landbruksdepartementet med flere. Tiltak vil være viktig for bevaring av biologisk mangfold i disse områdene.

Kystlinjen med fjordlandskapet er vesentlig i norsk reiseliv. Ved planlegging for utbygging og bruk av kystsonen er det derfor viktig med vurderinger av konsekvenser av havnivåstigning.

Når det gjelder utvikling av retningslinjer for turistvirksomhet i arktiske områder mener HSH det er avgjørende at disse baseres på en bærekraftig tilnærming.

HSH støtter tilrådingene fra utvalget om å satse på forskning om sammenhengene mellom klimaendringer og reiseliv.

Vennlig hilsen
HSH

Inger Lise Blyverket /s
Leder Arbeidslivspolitik

Christine Molland Karlsen /s
Seniorrådgiver miljø

HSH
Henrik Ibsens gate. 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA

www.hsh-org.no